

*Kerstin och
Thomas Halléni*
Världsomseglare

*Mats och Lena
Båth*
**Björka - gården i
våra hjärtan**

Resumé 20211013

Med vind i seglen och fötterna i jorden

”Lätta tankar som lättat ankar”, skrev kåsören Cello (*Olle Carle 1809-1998*) som titel på sin julbok 1949. Med lätta tankar kring segel, lockande hav och strandhugg har Kerstin och Thomas Halléni lockats ut på årslånga turer. Häng med på en av deras kartor! Vårt lilla klot är förvisso geografiskt utforskat, men visst kan man leka ”Captain Cook” och därmed upptäcka en värld som är så olik vår ¹.

På andra klothalvan finns karibiska och polynesiska ö-världar med en färgpalett av kultur, vänliga människor att träffa, fester, rytmer och högtider att dela. Här i nordn dansar inga kvinnor i basttkjolar och inte heller klär de upp sig färgglatt för att gå i en lika piggt kolorerad kyrksal för att sjunga ut sin glädje. Det illustrerades med både bild och ljud.

Falsterbokkanalen, Kielkanalen, Engelska kanalen, Panamakanalen, ja det finns passager och destinationer. När lusten har börjat tränga sig på, har planeringar startat. Bra båt, tillräcklig utrustning, sälja huset. Lätta tankar att åter lätta ankar ut för en tur och så småningom retur Näset himma i Skaune. Paret tycktes absolut samstämmigt. Samma kompass.

¹ Captain James Cook (1728–1779) var en brittisk forskningsresande och kartograf, kapten i Royal Navy. Han blev känd för tre resor mellan 1768-1779 i Stilla Havet och speciellt till Australien.

En Bååth på land

Så till det helt jordnära. Lena och Mats Bååth visade med Mats som presentatör att de står för samma värdering som den skånske diktaren Theodor Tufvesson (1884-1947) som så vackert skrev i dikten *"En liten gård på slätten"*:

*"Här bodde de gamle, här gled deras liv
i tid för längesen gången
- så stilla som rågens julius'
en afton i gåravången*

Hjärtat klappar, sa Mats. Familjen Bååth har en omfattande dokumentation med far, farfar och ett ägarskap i gården Björka sedan 1847. Den hette en gång Kjeglinge No III och flyttades österut vid enskiftet 1808 till Törringevägens böj vid Rönnebäcks golfbana och backen med det lustiga namnet

Smörstacken, där man brukar kunna se hästar stilfullt som reliefer mot en blå himmel.

De samlade byarna med sina gårdshus, några gadehus för hantverkare och gamlingar, allmänningen där man mötte åldermannen, vanningen där djur fick vatten och tvätt bykades, splittrades. Gårdarna flyttades ut på de omfördelade vångarna. Skåne flyttades om.

Man var rusthållare eller åbo, vilket gav status och - om vädret så ville - kanske en god ekonomi av det utsäde som per tunna skulle räcka till ett tunnland.

Björka knöts till Arrie Sqvadron, som det hette på det militära indelningsverkets tid.

Det gick lugnt till med årstidernas rytm. Men 1925 slog mul- och klövsjukan till. Gårdar isolerades och militärbevakades, så ock Björka. Kreatur slaktades och stjälpes i massgravar. Det var en katastrof mot vilken inga försäkringar fanns till stöd. Andra utvägar måste prövas för försörjningen. Det tog tid innan effekterna av en sådan epidemi slätades ut. Men de jordnära bönderna har fått komma igen många gånger.

Idag är Björka ett ridcenter. Skåne odlas inte längre av bönder bakom plog och harv. En ensam man sitter som i en glasveranda högt upp på en jättetraktor och styr med GP och joystick. Inga drängar, inga pigor, inget liv som det en gång var. Därför är det gott att det finns personer som dokumenterar, bevarar och gärna berättar. Tack för det Lena och Mats!

Coronarestriktionerna upphävda. Publiken kommer igen. Stämningen är god. Vi har mer att berätta!

Resumé: Per Ragnarson. / Foto: Kjell Wahlborg